

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ
2. เอกสารที่เกี่ยวกับชุดกิจกรรม
3. ประโยชน์ของการ์ตูน
4. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ในลักษณะที่คล้ายๆ กัน ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2544 : 121) กล่าวว่า การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจหมายถึงกระบวนการทางสมอง ที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และ ผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้นๆ ไปใช้เป็นประโยชน์ได้ ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องกับ สมุทรร เซ็นเซาวิช (2542 : 1) ที่กล่าวว่าการอ่านเปรียบเหมือนกับกระบวนการถอดรหัสบางอย่าง ตัวอักษรแต่ละตัวคือรหัสที่ได้ถูกจัดเรียงเรียงไว้อย่างมีระเบียบผู้อ่านจะต้องถอดรหัสเหล่านั้น (Decode) และนำเครื่องหมายสัญลักษณ์ไปสู่สมองซึ่งรหัสนั้นคือคำและประโยคนั้นเอง

มอริส และสจวร์ต (Morris and Stewart, 1984 : 4 อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒน์กุล, 2540 : 14) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านรับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งผู้เขียนเป็นผู้ส่งข่าว ผู้อ่านจึงเป็นผู้รับข้อมูลแล้วแปลข้อมูลเหล่านั้นตามความรู้และประสบการณ์เดิมของตน อันจะก่อให้เกิดการนำไปสู่เป้าหมายหลักของการอ่านที่ว่า ผู้อ่านต้องคิดเป็นและเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน

กูดแมน และคณะ (Goodman and others, 1983 : 5 - 11) กล่าวว่า การอ่านภาษาอังกฤษคือ เกมการเดาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psychological Linguistic) เป็นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดและภาษา การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น ไม่ใช่เป็นผลมาจากความสามารถในการอ่านทุกตัวอักษร หรือเข้าใจองค์ประกอบทั้งหมดของภาษา แต่เป็นผลมาจากทักษะในการใช้ตัวชี้แนะทางภาษา (Language cue) ในบริบทนั้น ทำให้เกิดประโยชน์ในการคาดเดาความหมายโดยรวมและอาศัยประสบการณ์เดิมทางภาษา ทำให้สามารถอ่านได้เข้าใจดีและรวดเร็วยิ่งขึ้น

เดย์ และ แบมฟอร์ด (Day and Bamford, 1998 : 12) ได้ให้ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษไว้ว่าการอ่านคือการค้นหาความหมายหรือความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในข้อมูล ซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่อ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิม การอ่านไม่ใช่การมองผ่านประโยคและย่อหน้าเท่านั้น แต่เป็นการรวบรวม การตีความหมายและการประเมินความเห็นเหล่านั้น

จากนิยามของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการทางความคิดที่ซับซ้อน ต้องอาศัยความรู้พื้นฐาน จากประสบการณ์เดิมเข้ามาช่วยในการคาดเดาความหมายของเนื้อหา เพื่อทำความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน โดยผ่านกระบวนการคิดของสมอง สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ และจับใจความสำคัญ โดยที่ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนเขียน นอกจากนี้ยังสามารถสรุปความคิดและเข้าใจเจตคติของผู้เขียน จากเรื่องที่อ่าน สามารถระลึกเรื่องได้ตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

1.2 การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ความเข้าใจ ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการอ่านภาษาอังกฤษทั้งนี้เนื่องจากจุดมุ่งหมายหลักของการอ่านก็คือ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย การอ่านที่เพียงแต่ออกเสียง แต่ไม่มีความเข้าใจ ไม่นับว่าเป็นการอ่าน ดังนั้นในการสอนอ่านจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน (Williams, 1994 : 2 - 3) ความคิดเห็นนี้ สอดคล้องกับ กันนิง (Gunning, 1992 : 188) และรูบิน (Rubin, 1993 : 194) ซึ่งกล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านคือความสามารถในการทำความเข้าใจในภาษาเขียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของการอ่าน ถ้าไม่เกิดความเข้าใจนั้นหมายความว่าไม่เกิดการอ่าน นอกจากนี้ สมุทร เซ็นเชวานิช (2545 : 1) ให้ความหมายของการอ่านภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง การสื่อความหมายของความเข้าใจระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน การสื่อความหมายมี 3 องค์ประกอบคือ ผู้เขียน ผู้อ่าน และการรายงานสิ่งที่ได้อ่านมาแล้ว หรือปฏิกิริยาโต้ตอบที่อาจเกิดขึ้นจากการอ่านนั้นๆ ความเข้าใจในการอ่านนี้เป็นเรื่อง

ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ต่างๆ หลายๆ ด้านของแต่ละคนถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใดๆ เลย ก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น และการอ่านในลักษณะเช่นนี้ จึงเป็นแค่เพียงเห็นตัวหนังสือปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น ไม่สื่อความหมายอะไรทั้งสิ้น

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ คือ กระบวนการสร้างความหมายโดยผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์เดิมเป็นองค์ประกอบในการทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ ถ่ายทอดข้อมูล คิดวิเคราะห์ข้อความ ตลอดจนประเมินความคิดที่ได้จากการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการทางความคิดที่จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นถ้าอ่านภาษาอังกฤษ แล้วไม่เกิดความเข้าใจก็อาจกล่าวได้ว่า การอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น

1.3 ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

ในการอ่านภาษาอังกฤษนั้น ผู้อ่านจะมีระดับความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่านแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา ความรู้ด้านพื้นฐานทางภาษาอังกฤษ ความรู้ทั่วไปรวมทั้งประสบการณ์เดิม ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาหลายท่านแบ่งระดับความเข้าใจการอ่านไว้ดังนี้

แฮริส และชิปเป (Harris and Sipay, 1990 : 583 - 586) แบ่งระดับของความสามารถในการอ่านออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตามตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง การเข้าใจความหมายจากข้อมูลที่ได้ทันทีโดยไม่ต้องตีความ
2. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inferential Comprehension) หมายถึง การใช้เหตุผลในการทำความเข้าใจความคิด เหตุการณ์และความสัมพันธ์
3. ความเข้าใจระดับวิเคราะห์ (Critical Reading) หมายถึง การคิดวิเคราะห์เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านและการพิจารณาความคิดและข้อมูลใหม่โดยอาศัยความรู้และความเชื่อเดิม
4. ความเข้าใจระดับสร้างสรรค์ (Creative Reading) หมายถึง การค้นพบแนวคิดและ ข้อสรุปใหม่ ซึ่งไม่ใช่เพียงการอ่านเพื่อความเข้าใจเท่านั้น

เฮอร์เบอร์ และเฮอร์เบอร์ (Herber and Herber, 1993 : 219 - 216) แบ่งระดับของความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตามตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง การอ่านตามอักษรที่ปรากฏ (Reading on the Lines) มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาข้อมูลในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอจากบทอ่าน เพราะบทอ่านนั้นมีข้อมูลเฉพาะอยู่

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretive Comprehension) หมายถึง การอ่านที่ต้องลำดับแนวคิดกับเหตุการณ์ตามเนื้อหาในบทอ่าน (Reading Between the Lines) จุดมุ่งหมายของความเข้าใจระดับตีความนี้ เพื่อลงความเห็นอย่างมีเหตุผลจากข้อมูลที่นำเสนอในบทอ่าน โดยผู้อ่านต้องพยายามหาความหมายของสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ และหาแนวคิดโดยรวมตามสิ่งที่ผู้เขียนระบุโดยนัย

3. ความเข้าใจระดับประยุกต์ (Applied Comprehension) หมายถึง การอ่านที่ต้องใช้การวิเคราะห์ถึงเหตุและผลกับสิ่งที่เกิดขึ้นในบทอ่าน (Reading Beyond the Lines) จุดมุ่งหมายของความเข้าใจระดับนี้ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมและประสบการณ์เข้ากับใจความที่ได้จากบทอ่าน ข้อมูลที่ผู้เขียนนำเสนอแล้วหาข้อสรุปออกมาจากการเชื่อมโยงระหว่างแนวคิดของตนกับ ผู้เขียน

นัททอลล์ (Nuttall, 1996 : 188-189) ได้แบ่งระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ไว้ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ระบุชัดเจนในบทอ่าน

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretation) คือ ความเข้าใจในการตีความข้อเท็จจริงหรือการพยายามให้ได้ข้อเท็จจริงจากบทอ่านด้วยวิธีการต่างๆ

3. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inference) คือ ความเข้าใจในสิ่งที่ระบุโดยนัยไม่ได้กล่าวโดยตรง

4. ความเข้าใจระดับประเมินค่า (Evaluation) คือ การตัดสินบทอ่านว่าผู้เขียนพยายามจะสื่อสารอะไรมีการโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตามหรือให้ความเห็นส่วนตัวในลักษณะใดบ้าง

5. ความเข้าใจระดับการตอบสนองส่วนบุคคล (Personal Response) คือ การที่ผู้อ่านตอบสนองบทอ่านโดยตรง โดยมีได้คำหนึ่งถึงอิทธิพลของผู้เขียน แต่การตอบสนองนั้นจะต้อง สอดคล้องกับสิ่งที่ปรากฏชัดในบทอ่าน กล่าวคือ มิได้ตอบสนองเพียงในฐานะผู้อ่าน แต่เป็นการรวมเอาความรู้สึกของผู้เขียนเข้ามาด้วย ดังนั้น อย่างน้อยที่สุดการตอบก็มาจากความเข้าใจจากบทอ่าน และทัศนะของผู้อ่านที่สามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงทำให้ผู้อ่านรู้สึกอย่างนั้น

จากการแบ่งระดับการอ่านภาษาอังกฤษ โดยนักการศึกษาต่างๆ สรุปได้ว่าระดับของการอ่านภาษาอังกฤษโดยส่วนใหญ่แบ่งเป็น 3 ระดับ ความเข้าใจในระดับตัวอักษรหรือตามข้อเท็จจริง ความเข้าใจระดับตีความหรืออ้างอิงความ และความเข้าใจระดับวิเคราะห์ประเมินผล ประยุกต์ หรือการนำไปใช้

1.4 องค์ประกอบของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ในหลายๆ ด้าน ดังเช่น วรรณิ โสมประยูร (2544 : 122 - 123) ได้สรุปองค์ประกอบในการอ่านของเด็กไว้ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย
 - 1.1 สายตา
 - 1.2 ปาก
 - 1.3 หู
2. องค์ประกอบทางด้านจิตใจ
 - 2.1 ความต้องการ
 - 2.2 ความสนใจ
 - 2.3 ความศรัทธา
3. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
 - 3.1 ความสามารถในการรับรู้
 - 3.2 ความสามารถในการนำประสบการณ์เดิมไปใช้
 - 3.3 ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง
 - 3.4 ความสามารถในการเรียน
4. องค์ประกอบทางประสบการณ์พื้นฐาน
5. องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์ แรงจูงใจและบุคลิกภาพ
6. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

นภเนตร ธรรมบวร (2545 : 131 - 132) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการอ่านภาษาอังกฤษ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 อย่างคือ การสะกดคำ (Decoding the Words) และการเข้าใจความหมายของคำ แนวคิดนี้สอดคล้องกับ วิลเลียมส์ (Williams, 1994 : 3 - 12) ซึ่งได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านภาษาอังกฤษไว้ ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน (Knowledge of the Writing System) ผู้อ่านจะต้องรู้การประสมตัวอักษร การสะกดคำ และจดจำคำเหล่านั้นได้
2. ความรู้ในเรื่องของภาษา (Knowledge of the Language) ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้ในด้านรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ที่ใช้เขียน
3. ความสามารถในการตีความ (Ability to Interpret) การอ่านมิใช่การทำทำความเข้าใจเฉพาะแต่ละประโยค แต่จะต้องมองภาพรวม และพิจารณาความสัมพันธ์แต่ละประโยคในการตีความ

4. ความรู้รอบตัว (Knowledge of the World) ผู้อ่านที่มีความรู้รอบตัวมาก จะทำให้สามารถเลือกความรู้ที่นำมาเชื่อมโยงกับความรู้ของผู้เขียนได้ง่ายขึ้น

5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน (Reason for Reading and Reading Style) แต่ละคนจะมีเหตุผลในการอ่านที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการเลือกวิธีการอ่าน

สรุปได้ว่า การที่ผู้อ่านภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องมีความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่านนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ ความรู้ด้านภาษา ความสามารถทางด้านสติปัญญาในการตีความ การใช้วิจารณญาณ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นสำคัญ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้การอ่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ประเภทและวิธีการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

การอ่านภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้ง ผู้อ่านจะมีจุดประสงค์ รูปแบบ และวิธีในการอ่านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันออกไป

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 127 - 128) ได้แบ่งการอ่านออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.5.1 การอ่านออกเสียง (Oral Reading) คือ การกวาดสายตาและเปล่งเสียงอ่านข้อความได้ต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก ไม่ตื้อตัว ไม่เพิ่มตัว ไม่ข้ามคำ สามารถอ่านเว้นจังหวะวรรคตอนได้ถูกต้อง รู้จักการเน้นคำ และใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ได้ตามเนื้อเรื่อง

1.5.2 การอ่านในใจ (Silent Reading) คือ การอ่านแบบไม่เปล่งเสียงออกมา แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่

- 1) การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
- 2) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกชั้นตอน เช่น อ่านลำดับเหตุการณ์
- 3) การอ่านแบบหารายละเอียดเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือวิธีประกอบอาหาร
- 4) การอ่านแบบจับใจความสำคัญ หรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความความ
- 5) การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าว เหตุการณ์สำคัญ
- 6) การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง เช่น อ่านโฆษณา
- 7) การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่างๆ

นอกจากนี้ มิ่งขวัญธรรม จำขึ้นเมือง (2543 : 37) ได้แบ่งการอ่านออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. อ่านเพื่ออ้างอิง การอ่านแบบนี้ใช้เมื่อต้องการหาข้อมูลสำคัญนำข้อมูลมาตอบคำถามหรือ ตอบข้อข้องใจของเราเอง

2. อ่านเพื่อวิเคราะห์ อ่านให้เข้าใจแนวคิด มุมมองต่างๆ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อแล้วนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาคิด พิจารณาอีกครั้ง

3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านแล้วเกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลาย มีความสุขและได้อรรถรสไปกับงานเขียนรูปแบบต่างๆ

สมุทร เข็นเขาวนิช (2542 : 87 - 88) และ เกรลเลท (Grellet, 1995 : 4) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในแนวเดียวกันโดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. การอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (Skimming) คือ การอ่านแบบข้ามคำเป็นวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว และอ่านข้ามเป็นตอนๆ อาจจะข้ามเป็นประโยคหรือบรรทัดๆ ไปไม่ติดต่อกัน เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่วๆ ไป หรือรายละเอียดที่สำคัญเท่านั้น

2. การอ่านที่ต้องการข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง (Scanning) คือ การอ่านแบบกวาดสายตาเป็นวิธีหรือเทคนิคการอ่านข้อความอย่างรวดเร็ว และคร่าวๆ โดยมีจุดมุ่งหมายแต่เพียงเพื่อที่จะค้นหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะสำหรับคำถามบางข้อที่ต้องการเท่านั้น

3. การอ่านเพื่อหารายละเอียด (Thorough Reading) ผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อเขียนทั้งใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย แต่ไม่ได้หมายถึงจะต้องเข้าใจคำทุกคำ เนื่องจากข้อเขียนแต่ละข้อเขียนย่อมมีรายละเอียดปลีกย่อยอยู่ในระดับที่สำคัญไม่เท่ากัน

4. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นทักษะการอ่านที่ยากที่สุดและควรใช้ในระดับที่สูงขึ้นเพราะผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อข้อเขียนที่ตนอ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ มาสนับสนุนหรือโต้แย้งต่อข้อเขียนนั้นๆ

ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 57) กล่าวว่า การสอนอ่านในระดับโรงเรียนประถมศึกษาในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง การอ่านออกเสียงก็เพื่อต้องการความถูกต้องในเรื่องของเสียง เสียงสูงต่ำ จังหวะ การหยุดวรรคตอนให้ถูกต้องชัดเจน เพราะการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องจะเป็นพื้นฐานและฝึกความคล่องแคล่วก่อนที่จะอ่านในใจ ฉะนั้นการเรียนของนักเรียนในช่วง 2 -3 ปีแรก ควรให้นักเรียนฝึกอ่านอย่างเพียงพอ ครูต้องช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2. การอ่านในใจ การอ่านในใจเป็นการถ่ายทอดตัวอักษรออกมาเป็นความรู้โดยตรง ผู้ที่ได้รับการฝึกออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง จะเป็นผู้อ่านในใจได้ดีที่สุด ซึ่ง

การอ่านแบบนี้ควรฝึกหลังจากการอ่านออกเสียงอย่างดีแล้ว จุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยทั่วไปควรฝึกทักษะด้านนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ ความเพลิดเพลินและสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของการอ่านภาษาอังกฤษ และวิธีการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่านว่า ต้องการความเข้าใจในรายละเอียดมากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงเลือกวิธีที่เหมาะสมและมีประโยชน์สูงสุดสำหรับกิจกรรมการอ่านประเภทนั้นๆ

1.6 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษไว้ในลักษณะที่คล้ายๆ กัน ดังนี้

แฮริส และ ชิปปเป (Harris and Sipay, 1990 : 583 - 586) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ หลายประการ เช่น ต้องมีความเข้าใจในภาษา สามารถจับใจความสำคัญ และรายละเอียดปลีกย่อยได้ สามารถสรุปความคิดจากการอ่านได้ถูกต้อง สามารถเข้าใจทัศนคติของผู้เขียนจากข้อความที่อ่าน และจัดลีลาในการเสนอความคิดของผู้เขียนได้

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง ความสามารถที่จำเป็นต่อการอ่านภาษาอังกฤษโดยทั่วไปว่าประกอบด้วยความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางภาษาและตัวหนังสือ ได้แก่ ความสามารถในการที่เข้าใจความหมายของคำใหม่ๆ จากบริบท ความสามารถที่จะเข้าใจโครงสร้างของประโยค และความสามารถที่จะเข้าใจเครื่องหมายวรรคตอน และตัวพิมพ์ใหญ่ เป็นต้น

2. ความสามารถทางการคิด ได้แก่ ความสามารถที่จะบรรลุจุดประสงค์ของผู้แต่ง ความสามารถที่จะเข้าใจประเด็นสำคัญ และความคิดย่อยที่สนับสนุนประเด็นสำคัญ และความสามารถที่จะสรุปแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3. ความสามารถในการตีความหมายจากอารมณ์และความรู้สึก ที่ผู้เขียนแสดงออก และความสามารถที่จะระบุท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียน

บอนด์ และทิงเกอร์ (Bone and Tinker, 1975 : 253) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษขึ้นอยู่กับทักษะพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ การเข้าใจความหมายของคำเป็นทักษะพื้นฐานของการอ่าน ถ้าหากนักเรียนรู้ความหมายของคำไม่เพียงพอ นักเรียนจะไม่สามารถเข้าใจประโยค อนุเจต และทำให้ไม่สามารถที่จะพูดหรืออ่านได้

2. การเข้าใจความหมายของประโยค นักเรียนจะเข้าใจความหมายของประโยคได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนรู้จักการอ่านเป็นกลุ่มคำ

3. การเข้าใจประโยค นอกจากนักเรียนจะต้องเข้าใจความหมายเป็นรายคำและเป็นกลุ่มคำแล้ว นักเรียนจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคำในประโยคด้วย นักเรียนที่ไม่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำและระหว่างกลุ่มคำในประโยคจะไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน

4. การเข้าใจอนุเจต นักเรียนจะเข้าใจอนุเจตได้ก็ต่อเมื่อนักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในอนุเจต การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคก่อนข้างจะยาก แต่ถ้านักเรียนขาดความสามารถทางด้านนี้แล้ว นักเรียนจะไม่สามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้

5. การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจต นักเรียนจะเข้าใจเนื้อหาเรื่องที่ยากขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อนักเรียนสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้ และจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจตด้วย

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษนั้น คือ ความสามารถของผู้อ่านในทางการคิด เพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การหารายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การแปลความจากเรื่องที่อ่าน และการเรียงลำดับขั้นตอนของเรื่องที่อ่าน โดยสามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นก่อนหรือหลัง

1.7 หลักและขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ปัจจุบันนี้วิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่สามารถทำให้ผู้เรียนนำมาใช้ในสถานการณ์จริงและสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสอนอ่านภาษาอังกฤษตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารซึ่ง สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 178) กล่าวว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นการอ่านเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง นอกเหนือไปจากการอ่านเพื่อการศึกษาตัวภาษา เพราะในชีวิตจริงการอ่านสิ่งต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ โฆษณา หรือแม้แต่ นวนิยายผู้อ่านไม่ได้สนใจที่ตัวภาษาแต่สนใจที่สาระที่ได้รับ หลังจากนั้นก็อาจจะมีการแสดงออกต่อสิ่งที่อ่านในรูปแบบต่างๆ เช่น เมื่ออ่านพบประกาศสมัครงานก็อาจจะเขียนจดหมายไปสมัครหรือไปเล่าให้เพื่อนฟังถึงความสนุกที่ได้รับจากการอ่านนวนิยาย กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจเป็นส่วนที่สำคัญสำหรับการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งความคิดนี้สอดคล้องกับ สุกนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2525 : 263) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนใช้สื่อความหมายได้ถูกต้องตามสถานการณ์จริง คือ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น สามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้ (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2540 : 178 - 179)

1. **กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities)** เป็นการสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

1.1 ให้คาดคะเนเรื่องที่จะอ่าน เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้เดิมแล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน การคาดคะเนอาจจะผิดหรือถูกได้

1.2 ให้เดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือจากรูปภาพ และการแสดงท่าทาง

2. **กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities)** เป็นการทำความเข้าใจ โครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่านกิจกรรมในขั้นนี้ได้แก่

2.1 ให้ลำดับเรื่องโดยให้ตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ (Strip Story) อาจจะเป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคก็ได้ แล้วให้ผู้เรียนในกลุ่มลำดับข้อความกันเอง

2.2 เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Semantic Mapping)

2.3 เติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง (Graphic Organizer)

2.4 เล่าเรื่องโดยสรุป

3. **กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities)** เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมที่ทำอาจจะเป็นการถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการพูด และทักษะการเขียนก็ได้โดย

3.1 ให้แสดงบทบาทสมมติ

3.2 ให้เขียนเรื่องเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนจดหมาย เขียนบทสนทนา เขียนแบบฟอร์ม วาดรูป เป็นต้น

3.3 พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 87 - 88) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่านภาษาอังกฤษและการจัดกิจกรรมการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

1. ตั้งจุดประสงค์ ผู้สอนควรกำหนดจุดประสงค์ทั้งนำทางและปลายทาง

2. การดำเนินการสอน เป็นการนำจุดประสงค์นำทางมาสอนพร้อมตัวอย่างของจริงมาประกอบ หรือจะใช้การสื่อสารมาช่วยก็ได้ โดยมีลักษณะที่เป็นการทำความเข้าใจ กระทั่งในบริบท และเป็นการให้ความรู้ทางสังคมศาสตร์

3. การฝึกอ่าน เป็นขั้นตอนที่ตรงกับจุดประสงค์ปลายทางที่กำหนดไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถทางภาษาศาสตร์ที่ได้เรียนในชั้นที่ 2 มาใช้ตีความ จับใจความสำคัญ ตลอดจนรายละเอียดที่จำเป็น โดยการฝึกการอ่านโดยละเอียดแล้วแสดงออกทางการสื่อสารได้ เช่น เขียนจดหมายตอบรับคำเชิญได้

4. การถ่ายโอน เป็นการฝึกการสื่อสารที่นอกเหนือไปจากจุดประสงค์ปลายทางที่วางไว้เพื่อจะนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

นอกจากนี้ เดวิส และคณะ (Davies and others, 1990 : 101) ได้เสนอรูปแบบการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เนื้อหาที่นำมาสร้างเป็นภาระงานหรือกิจกรรมควรมีความหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สถานการณ์ของเนื้อหาและได้สำรวจหรือทำนายเนื้อหาที่จะเรียนมากกว่าที่จะให้อ่านที่ละบรรทัด รวมทั้งฝึกให้ความหมายจากข้อความในบริบทภาษา และภาษาท่าทางด้วย กิจกรรมก่อนการอ่านควรให้ผู้เรียนได้จับคู่ เล่นเกมคำศัพท์ส่วนชั้นการดำเนินกิจกรรม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ลีลาและหน้าที่ของภาษา จากนั้นเป็นขั้นตอนทวนการอ่านเพื่อให้ทราบเรื่องคร่าวๆ (Skimming) และการอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (Scanning) แล้วให้ผู้เรียนทำนายและทำกิจกรรม การถ่ายโอนข้อมูลโดยการพูดหรือการเขียน การใช้คำถามตามแนวการสอนแบบดั้งเดิม เช่น คำถามที่ตอบด้วย Yes / No หรือ True / False แบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบและแบบเติมคำ ควรนำมาใช้เป็นคำถามนำ เพราะถือว่าเป็นเทคนิคที่มีประโยชน์กิจกรรมหรือภาระงานควรกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการอ่านด้วย

สรุปได้ว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารจะมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนอ่าน ขั้นระหว่างอ่าน และขั้นหลังอ่าน ซึ่งการสอนอ่านวิธีนี้จะมีแนวคิดและเทคนิคต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจอย่างมาก เพราะลักษณะของการจัดรูปแบบกิจกรรมจะมุ่งเน้น และ ส่งเสริมช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทอ่านยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน นอกจากนี้แล้วแต่ละกิจกรรมที่นำมาใช้สอนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีแรงจูงใจในการอ่าน เห็นถึงประโยชน์และคุณค่าของการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เพราะสามารถนำไปใช้ได้จริง

1.8 เทคนิควิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

นอกจากการสอนภาษาอังกฤษที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านได้ดียิ่งขึ้นแล้ว ยังมีเทคนิควิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษได้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้บริบท

มีผู้เชี่ยวชาญทางภาษาหลายท่านได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการให้ความหมายของคำศัพท์จากบริบท ไว้ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller, 1972 : 118) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษว่า การอ่านภาษาอังกฤษ คือการเข้าใจข้อความหรือเนื้อความที่อ่าน ซึ่งการที่จะเข้าใจเนื้อความที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องเข้าใจโครงสร้างทางไวยากรณ์ และจำเป็นต้องเข้าใจ

ความหมายของคำศัพท์ให้ถูกต้องตามข้อความหรือเนื้อความนั้นๆ วิธีการแก้ปัญหาเรื่องคำศัพท์มีหลายวิธี วิธีซึ่งเหมาะสมในการนำมาใช้กับการอ่านภาษาอังกฤษในระดับนี้ ได้แก่ การตีความหมายของคำศัพท์ที่ไม่รู้จักมาก่อนโดยอาศัยบริบท การตีความหมายของคำศัพท์โดยการพิจารณาความสัมพันธ์ของคำที่ต้องการทราบความหมายกับคำอื่นในประโยคเดียวกัน ซึ่งย่อมหมายความว่าในการตีความหมายของคำนั้นๆ ต้องอาศัยการพิจารณาความหมายของคำอื่นรอบๆ ข้าง

เคล็ก และซิลเบอร์สไตน์ (Clarke and Silberstein, 1978 : 145 - 146) มีความเชื่อว่า การเดาความหมายของคำศัพท์ โดยอาศัยบริบท เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับการตีความหมายของคำและผู้อ่านควรทราบด้วยว่า บริบทมีทั้งแบบที่ต้องอาศัยโครงสร้างและแบบที่อาศัยความหมาย นอกจากนี้ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษ ผู้สอนควรเน้นเรื่องซ้ำซ้อนทางภาษาโดยผู้สอนอาจยกตัวอย่างชนิดต่าง ๆ ของบริบทที่ใช้สำหรับการตีความหมายของคำให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่ง เคล็ก และซิลเบอร์สไตน์ (Clarke and Silberstein) ได้ยกตัวอย่างบริบท 5 ชนิด คือ

1. การเขียนคำ หรือข้อความที่มีความหมายคล้ายกับคำที่ยาก
2. การให้คำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำยาก
3. การใช้เหตุและผลที่เกิดขึ้นเป็นเครื่องช่วยในการตีความหมายของคำยาก
4. การบอก หรือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับจุดมุ่งหมายในการกล่าวถึงสิ่งนั้น หรือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของกับประโยชน์
5. การบรรยาย หรือการบอกรายละเอียดเกี่ยวกับคำยากคำนั้น

สรุปได้ว่า การใช้เทคนิคและสื่อ อุปกรณ์ประกอบในการสอนอ่านภาษาอังกฤษนั้น สามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้เทคนิคในการอ่านภาษาอังกฤษนี้และจะทำให้มีทักษะในการอ่านที่ดีได้

1.9 การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษ

การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษจะทำให้ทราบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านนั้นๆ หรือไม่ ซึ่ง ครรชิต มัลลียงศ์ (2536 : 401 - 403) กล่าวว่า ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษนั้น นอกจากผู้สอนจะต้องรู้จักเลือกใช้เทคนิคการสอนที่จะช่วยกระตุ้นความสามารถในการอ่านของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกเทคนิควิธีการประเมินผลความสามารถในการอ่านของผู้เรียนด้วย เพื่อให้การอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่า มีความก้าวหน้าในการอ่านเพียงใดอยู่ตลอดเวลา การวัดและประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนจะมีประโยชน์มากเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

170198

๒
๕๗๒.๖๕๒๑๐๔๔

๒๕๕๐
๖ ๒

1. จะช่วยให้ทราบถึงความสามารถในการอ่านของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง
2. จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น เมื่อทราบความก้าวหน้าจากการประเมินผลเป็นระยะ ๆ
3. จะช่วยให้ครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มตามระดับความสามารถได้
4. จะช่วยประเมินผลการสอนของครูด้วยว่ามีความสามารถในการสอนได้มากน้อยเพียงใด

5. จะช่วยสามารถให้วินิจฉัยและทำนายผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้

การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง การพิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนมีทักษะหรือความสามารถในการอ่านมากน้อยเพียงใด ในการประเมินผลความสามารถในการอ่านควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. เน้นการประเมินเพื่อปรับปรุงการสอนอ่าน
2. ประเมินผลการอ่านโดยคำนึงถึงประสบการณ์และลักษณะของผู้เรียน
3. ประเมินผลการอ่านอย่างเป็นระบบที่ผสมผสานกับการสอน
4. การประเมินผลการอ่านต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
5. การประเมินผลต้องประเมินให้รอบด้านทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการประเมินผล
7. บอกเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติที่จะนำไปสู่การบรรลุซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดให้ผู้เรียนทราบตั้งแต่เริ่มการสอน

8. ควรจะมีการประเมินผลก่อนและหลังการเรียนอ่าน เพื่อครูจะได้ทราบว่าก่อนเรียนการอ่านผู้เรียนมีความสามารถแค่ไหน เมื่อเรียนแล้วผู้เรียนมีพัฒนาการเพียงใด

เพื่อให้การประเมินผลการอ่านของผู้เรียนถูกต้อง จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือประเมินการอ่านต่อไปนี้

1. **การใช้ข้อทดสอบ** เป็นข้อทดสอบที่ที่ครูสร้างขึ้นเอง วัดได้หลายอย่างตามความต้องการของครู เช่น วัดความรู้ ความเข้าใจ ความจำ ความสามารถในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ เรียงลำดับเหตุการณ์ ข้อทดสอบนี้จะแบ่งออกเป็น 2 อย่าง ได้แก่

1.1 **ข้อทดสอบแบบอัตนัย** เป็นข้อทดสอบที่ให้บรรยายความคิด ความเข้าใจ การวิจารณ์ การออกข้อสอบแบบนี้ต้องออกให้ครอบคลุมสิ่งสำคัญตามจุดมุ่งหมายที่นักเรียนรู้มากที่สุด กำหนดคำตอบพอดีกับเวลาสอบ พร้อมทั้งบอกคะแนนกำกับด้วย

1.2 ข้อสอบแบบปรนัย แบ่งออกเป็น

1.2.1 ข้อสอบแบบเลือกตอบ ในการออกข้อสอบลักษณะนี้ ต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ควรเรียงลำดับคำตอบให้ดูง่าย

1.2.2 ข้อสอบแบบถูกผิด ข้อสอบลักษณะนี้ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน ข้อความต้องแต่งใหม่ ไม่ควรลอกจากตำราเรียน และควรใช้ในตอนต้น ๆ ของข้อสอบ

1.2.3 ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบลักษณะนี้ คำตอบที่ให้เติมต้องมีลักษณะเด่น ชัดเจน เว้นช่องว่างให้พอกับคำตอบ

นอกจากข้อทดสอบทั้งแบบอัตนัยและปรนัยแล้ว ครูผู้สอนสามารถทำการทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วยการใช้บัตรคำให้อ่านเป็นคำก็ได้ แต่การทดสอบความสามารถในการอ่านนั้นนิยมให้อ่านเป็นเรื่องมากกว่าการอ่านเป็นคำ

คำถามที่นิยมใช้ทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนควรมีลักษณะดังนี้ คือ

1. คำถามควรจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่ผู้เรียนอ่านมากกว่าขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนไม่ควรได้ใช้ประสบการณ์เพื่อตอบคำถามนั้น ๆ เช่น ในเรื่องกล่าวว่อย่างไร เราควรตั้งคำถามจากเนื้อหาที่ผู้เรียนอ่านไป เมื่อถามแล้วผู้เรียนสามารถหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านมาตอบคำถามได้

2. คำถามประเภทที่จับผิดผู้อ่านหรือคำถามที่ลวงให้หลงไม่ควรนำมาใช้ในการทดสอบ

3. ภาษาที่ใช้ในคำถามควรเหมาะกับเนื้อหาเรื่องราวที่ให้อ่าน

4. ไม่ใช่คำถามประเภทที่ช่วยให้นำถึงเรื่องที่เคยอ่านมาแล้วในอดีตมาตอบคำถาม

5. ควรใช้คำถามประเภทที่ผู้ตอบใช้ข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

เมตเซน (Madsen, 1983 : 97) กล่าวถึงข้อดีของแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบไว้ ดังนี้

1. เป็นวิธีการทดสอบแบบบูรณาการ คือ สามารถถามได้ครอบคลุมเนื้อหาในหลาย ๆ ด้าน

2. มีความเป็นปรนัย โดยเฉพาะการให้คะแนนจะไม่อคติในการให้คะแนน

3. สะดวกและง่ายในการตรวจให้คะแนน

4. สามารถใช้วัดกับผู้สอบได้เหมาะสมทุกระดับ

จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 19 – 20) ได้สรุปถึงข้อดีและข้อเสียของแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อดี

1. ใช้วัดความสามารถของสมองได้ตั้งแต่ขั้นต้นๆ จนถึงขั้นสูงสุด ตามได้ลึกซึ้ง กว้างขวางหลายแง่หลายมุม สามารถวัดพฤติกรรมต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้มากกว่าข้อสอบแบบอื่น และช่วยพัฒนาสมองของผู้ตอบด้วย
2. ตรวจง่าย ใช้เวลาตรวจน้อย และสามารถตรวจให้คะแนนโดยเครื่องจักรกล ช่วยให้ลดค่าใช้จ่าย เวลา และแรงงานในการตรวจลงไปได้มาก
3. สามารถให้คะแนนได้อย่างยุติธรรม
4. สามารถถามเนื้อหาได้กว้าง ครอบคลุมหลักสูตร ทำให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาดี
5. มีความเชื่อมั่นสูง สามารถปรับปรุง แก้ไขให้เป็นเครื่องมือวัดที่ดีได้ง่ายกว่าข้อสอบแบบอื่น
6. มีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเป็นปรนัยได้มากกว่าข้อสอบแบบอื่น ตรวจสอบคุณภาพได้ง่าย ทำให้การวัดผลมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น
7. ช่วยให้ผู้ตอบได้ฝึกการคิดในลักษณะแก้ปัญหาและฝึกการตัดสินใจ
8. การฝึกเขียนข้อสอบแบบนี้ โดยเฉพาะการเขียนข้อสอบวัดพฤติกรรมระดับสูงกว่าความรู้ความจำจะช่วยให้ผู้เขียนได้พัฒนาสมองของตนเอง รู้จักคิด และสามารถวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี ตลอดจนสามารถใช้วิจารณ์งานวินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ข้อเสีย

1. สร้างยาก ถ้าจะเขียนข้อสอบให้ดีต้องศึกษาหลักและวิธีการ โดยเฉพาะและต้องฝึกฝนมากพอสมควร
2. การกำหนดตัวเลือกทำให้ขาดความมีอิสระในการคิด
3. ผู้ตอบมีโอกาสเดาได้
4. ถ้าจะออกข้อสอบให้ดี ต้องใช้เวลาออกข้อสอบนาน
5. วัดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ยาก

จากข้อดีต่างๆ ที่กล่าวมาของแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบนั้นมีหลายประการ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อเสียแล้ว โดยเฉพาะการตรวจให้คะแนนที่มีความเป็นปรนัยสูง อันจะส่งผลดีต่อการแปลผลของการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน

2. การสังเกต เพื่อดูความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว จังหวะ ทำนองในการออกเสียง อัตราเร็วในการอ่าน เป็นต้น สิ่งที่ต้องสังเกต เช่น

- 2.1 การออกเสียงคำ
- 2.2 การเว้นวรรคตอน
- 2.3 การอ่าน (ความชัดเจน ถูกต้อง ความคล่องแคล่ว)
- 2.4 การแสดงท่าทางประกอบตามเนื้อเรื่องได้สมจริง
- 2.5 การแสดงท่าทางการจับหนังสือ
- 2.6 อัตราเร็วในการอ่านแต่ละครั้งแล้วจดบันทึกไว้
- 2.7 ความสนใจในการอ่านหนังสือภาษาอังกฤษ

3. การซักถามหรือสัมภาษณ์ อาจใช้ร่วมกับการสังเกต เป็นการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการวิจารณ์ ความจำ และความสามารถในการตอบคำถามและสรุปข้อความสำคัญ สิ่งที่จะถาม เช่น

- 3.1 ความรู้ความเข้าใจจากเนื้อหาของบทเรียน
- 3.2 ให้เล่าเรื่องให้ฟัง
- 3.3 ได้รับความรู้อะไรบ้างจากการอ่าน
- 3.4 ชอบอ่านหนังสือเอง หรือให้คนอื่นอ่านให้ฟัง เป็นต้น

จากข้อมูลทั้งหมดที่ครูได้จากการสัมภาษณ์หรือซักถามแล้ว ครูควรบันทึกไว้ สิ่งใดที่ไม่ดีหรือยังไม่ถูกต้อง ครูควรหาทางแก้ไข ปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการอ่านให้มากขึ้น

4. การบันทึก เพื่อดูความสนใจในการอ่าน ดูพัฒนาการอ่านของผู้เรียนแล้วหาทางแก้ไข วิธีการนี้เป็นวิธีการที่จะทำได้หลังจากมีการวัดผลด้วยวิธีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครูต้องบันทึกผลของการวัดในแต่ละครั้งไว้แล้วศึกษาหาทางแก้ไขต่อไป วิธีการบันทึกอาจใช้คำถามที่เป็นแนวทางในการบันทึกหรือให้ผู้เรียนอ่านแล้วบันทึกเสียงไว้ แล้วเอามาเปิดให้ผู้เรียนฟังหาข้อบกพร่อง เพื่อจะได้แก้ไขในคราวต่อไปหรืออาจใช้บันทึกในแบบวัดพฤติกรรม

เมดเซน (Madsen, 1983 : 89 – 92) ได้เสนอแนะการประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินโครงสร้างของประโยค โดยประเมินผลในระดับตีความประโยคหรือข้อความ (Paraphrase) ด้วยการกำหนดประโยคหรือวลีมาให้ แล้วเลือกประโยคหรือวลีที่มีโครงสร้างแตกต่างจากประโยคที่กำหนดไว้ แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความหมายเดิมไว้

2. การประเมินใจความสำคัญและรายละเอียด เช่น ให้เลือกชื่อเรื่องที่เหมاسبกับข้อความที่อ่านในการประเมินระดับนี้ ผู้อ่านจะต้องวิเคราะห์ประโยคต่าง ๆ ที่อ่านมากกว่า 2 ประโยค จึงจะตั้งชื่อเรื่องได้

3. การประเมินใจความของเรื่องที่อ่าน ซึ่งปรากฏโดยนัย คือไม่ปรากฏโดยตรงในเนื้อเรื่องที่อ่านแต่ผู้อ่านจะต้องตีความหมายได้ถูกต้องตามที่ผู้เขียนเขียนไว้

ฮยูจอร์ส (Hughes, 1989 : 116 – 117) ได้แนะนำถึงสิ่งที่ควรจะทดสอบเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
2. ทหารายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
3. แปลความหมายของเรื่องที่อ่านและความหมายของคำศัพท์โดยการเดาจากบริบท
4. เรียงลำดับขั้นตอนของเรื่องที่อ่านและความสัมพันธ์ของข้อความ โดยเริ่มตั้งแต่ต้นเรื่อง การดำเนินเรื่อง จนกระทั่งสรุปเรื่องในตอนจบ

สรุปได้ว่า การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สามารถประเมินในด้านต่างๆ คือ การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การหารายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน การแปลความหมายของเรื่องที่อ่านและการเรียงลำดับขั้นตอนของเรื่องที่อ่าน จะเห็นได้ว่า การประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการสอนอ่าน การประเมินผลที่ถูกต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของการสอนอ่าน ประกอบกับการจัดทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านที่ได้มาตรฐาน จะทำให้ผู้สอนประเมินความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของผู้อ่านได้ถูกต้อง และสามารถแก้ไขช่วยเหลือผู้เรียนได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สำหรับวิธีการประเมินผลการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในครั้งนี้ เป็นการประเมินโดยใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในดังกล่าว

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม

2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

คำว่า “ชุดกิจกรรม” มีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษหลายชื่อ เช่น Instructional Package, Learning Package, Self Instructional Packages, Learning Kids, Individualized Packages, Instructional Modules ซึ่งชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่สนองความต้องการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้โดยการกระทำที่นอกเหนือจากสถานการณ์ในชั้นเรียนปกติ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ยังเป็นการบูรณาการการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้เข้ากับเนื้อหาในหลักสูตร เดิมที่เดียวจะใช้คำว่าชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอน แต่ต่อมาแนวความคิดในการยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนได้เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้น การเรียนรู้ที่ดีควรจะให้ผู้เรียนได้เรียนเอง จึงมีผู้นิยมเรียกชุดการสอนเป็นชุดการเรียน บางคนอาจจะเรียกรวมกันไปเลยว่าคุณชุด

การเรียนการสอน (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2542 : 91) แต่เนื่องจากกิจกรรมของครูและนักเรียน จะต้องควบคู่กันไปดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “ ชุดกิจกรรม ”

มีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

วรกิต วัดเข้าหลาม (2542 : 6) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละเนื้อหาวิชา เพื่อที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมักจัดไว้ในรูปกล่องหรือซองเป็นหมวดหมู่ ภายในจะบรรจุคู่มือครูการใช้ชุดกิจกรรม แผนการสอน และสื่อประกอบอื่น ๆ ที่จะใช้ในการประกอบในหน่วยเนื้อหานั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขวางขึ้น

จิรภัทร์ บัวสุวรรณ (2543 : 29) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์หลายชนิด และองค์ประกอบอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดความรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ และมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จ

ชลสิทธิ์ จันทาสี (2543 : 10) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม เป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูป ซึ่งส่วนมากประกอบด้วย คำชี้แจง ชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย กิจกรรม และการประเมินผล นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจที่เป็นขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนนั้นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สุดารัตน์ ไม้พงสาวงค์ (2543 : 52) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดการเรียนการสอนนั่นเอง ซึ่งหมายถึง สื่อการสอนที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์หลายชนิด และองค์ประกอบอื่น เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือและมีการนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ประกอบในการเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดสื่อประสมไว้เป็นชุดในลักษณะซองหรือกล่อง ในกรณีที่สื่อบางชนิดไม่สามารถบรรจุในซองหรือกล่องได้ ก็จะกำหนดรายชื่อไว้ในคู่มือการใช้ชุดการสอน และเตรียมสื่ออื่น ๆ ไว้ในห้องปฏิบัติการหรือที่ ๆ จะสามารถใช้สื่ออื่นนั้นได้

ดวน (Duann, 1973 : 169) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมเป็นชุดของวัสดุประกอบการเรียนรู้ เป็นรายบุคคล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย

กูด (Good, 1973 : 306) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ สื่อการสอนสำเร็จรูปเฉพาะหน่วย ประกอบด้วย สื่อการสอน บทเรียน คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน อันมีเกณฑ์กำหนดไว้อย่างถูกต้องและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม คือ สื่ออุปกรณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง โดยครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือ ชุดกิจกรรมประกอบด้วย คำชี้แจง จุดประสงค์ เนื้อหา สื่อ การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายของจุดประสงค์การเรียนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นนี้ จะมีภาพการ์ตูนประกอบ เพราะภาพการ์ตูนจะทำให้ผู้เรียนที่อยู่ในวัยเยาว์ให้ความสนใจ ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนก็จะพบเห็นภาพการ์ตูนในลักษณะของสิ่งเร้า ความสนใจอยู่ในทุกสถานที่และทุกองค์ประกอบของการดำรงชีวิตประจำวัน สรุปได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนในวัยเยาว์อาจมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน และผู้ที่แก้ไขได้ดีที่สุดนั้นก็ต้องเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษนั่นเอง อันเป็นหน้าที่โดยตรงของครูที่จะคัดสรรกลวิธีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนมากที่สุดตามมาตรา 22 และจัดการเรียนการสอนเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรา 24 ดังปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายของการปฏิรูปการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้สร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

2.2 ประเภทของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรม แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของผู้ใช้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523ข : 118) ได้จำแนกประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยายของครู เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่มุ่งเน้นการปูพื้นฐานให้ทุกคนรับรู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมแบบนี้ลดเวลาในการอธิบายของผู้สอนให้พุดน้อยลง เพิ่มเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติมากขึ้น โดยใช้สื่อที่มีอยู่พร้อมในชุดกิจกรรม ในการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ สิ่งสำคัญ คือ สื่อที่นำมาใช้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นชัดเจนทุกคนและมีโอกาสได้ใช้ครบทุกคน หรือทุกกลุ่ม

2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม หรือชุดกิจกรรมสำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยประมาณกลุ่มละ 4 – 8 คน โดยใช้สื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้มักใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. **ชุดกิจกรรมรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ** เป็นชุดกิจกรรมสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความต้องการและความสนใจของตนเองอาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ จุดประสงค์หลักคือมุ่งให้ทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ ชุดกิจกรรมนี้ส่วนใหญ่จัดในลักษณะหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูล ตัวอย่างเช่น ชุดวิชาต่างๆของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

4. **ชุดกิจกรรมทางไกล** เป็นชุดกิจกรรมที่ผู้สอนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลากัน มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประสม สิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการสอนตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดกิจกรรมการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และยังมีชุดฝึกอบรม ชุดกิจกรรมการสอนทางไปรษณีย์

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524 : 117) ได้แยกประเภทเกี่ยวกับชุดกิจกรรมไว้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เช่น ในวิธีการของศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) หรือบทเรียนโมดูล เพื่อออกแบบให้ใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีเรียน

2. ชุดกิจกรรมรายบุคคลส่งเสริมการเรียนด้วยตนเองตามลำพัง เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบของผู้เรียนและความก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถในเวลาที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถทดสอบเพื่อทราบผลความก้าวหน้าของตนเองได้ตลอดเวลาและตรวจสอบคำตอบได้ทันที

3. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยายของครู เป็นชุดกิจกรรมที่ประกอบด้วยสื่อการเรียนต่างๆ ที่ได้รวบรวมไว้เพื่อให้ครูได้ลงมือใช้เอง เช่น ใช้ประกอบคำบรรยาย ใช้ประกอบการสาธิต ใช้ประกอบการอธิบาย ใช้ในการยกตัวอย่าง เป็นต้น

พูลสุข กิจรัตน์ (2531 : 140) อ้างถึงใน อักษรศรี มรกต, 2544 : 39) ได้แยกประเภทของชุดกิจกรรมไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับครูใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียนไปพร้อมๆ กัน ชุดกิจกรรมจะช่วยให้ครูพูดน้อยลง และใช้สื่อการสอนนี้ขยายเนื้อหาสาระ และทำให้การสอนน่าสนใจมากขึ้นด้วย

2. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมสำหรับให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเป็นรายบุคคลตามความสามารถและความสนใจ เพื่อส่งเสริมบุคคลให้พัฒนาไปถึงขีดสุดของความสามารถโดยไม่ต้องรอคอยผู้อื่น ชุดกิจกรรมรายบุคคลนี้มีส่วนประกอบคล้ายกับชุดกิจกรรมสำหรับกลุ่มกิจกรรม

สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย
2. ชุดกิจกรรมรายบุคคล
3. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม

ชุดกิจกรรมแต่ละประเภทจะมีลักษณะที่ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่าง ที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม มีความสะดวกในการใช้ รวมทั้งสามารถประเมินผลแบบอิงเกณฑ์หรือตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2524 : 7 – 9) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ส่วนหัวข้อเรื่อง เป็นการแบ่งหน่วยการเรียนรู้ออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างลึกซึ้ง
2. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่จะใช้ชุดกิจกรรม ผู้ใช้ชุดกิจกรรมต้องศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมอย่างแจ่มชัด ซึ่งในคู่มือประกอบด้วย
 - 2.1 คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดกิจกรรม เพื่อสะดวกสำหรับผู้ที่ยำนำชุดกิจกรรมไปใช้
 - 2.2 สิ่งที่จะต้องเตรียมก่อนสอน ส่วนมากจะบอกสิ่งที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะบรรจุอยู่ชุดกิจกรรมหรือสิ่งมีชีวิตเนาเปื่อย สิ่งเปราะแตกง่าย หรือสิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นวัสดุราคาแพง เป็นต้น
 - 2.3 บทบาทของนักเรียน เสนอแนะว่านักเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างไรบ้าง
 - 2.4 การจัดชั้นเรียน
 - 2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.5.1 หัวข้อเรื่อง
 - 2.5.2 เนื้อหาสาระอย่างง่าย
 - 2.5.3 ความคิดรวบยอดหรือหลักการที่มุ่งเน้น
3. วัสดุประกอบการเรียน ได้แก่สิ่งของหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า เช่น เอกสาร ตำรา บทคัดย่อ รูปภาพ แผนภูมิ วัสดุ เป็นต้น
4. บัตรงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดกิจกรรม เพราะจะช่วยแนะนำในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม เป็นต้น

5. กิจกรรมสำรองจำเป็นสำหรับชุดกิจกรรมแบบกลุ่ม กิจกรรมสำรองนี้ต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนบางคนหรือบางกลุ่มที่ทำได้สำเร็จก่อนคนอื่น ให้มีกิจกรรมอย่างอื่นทำเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยในชั้นเรียนขึ้น

6. ขนาดรูปแบบของชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมไม่ควรใหญ่หรือเล็กเกินไป ควรจัดให้มีขนาดพอเหมาะเพื่อสะดวกในการเก็บรักษา

บุญเกื้อ คอวหาเวช (2545 : 95-97) กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญภายในชุดกิจกรรม สามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดกิจกรรมภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมเอาไว้อย่างละเอียด อาจจะทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดและหลักการเขียนในตอนต่อไป

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดกิจกรรมแบบกลุ่มและชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล ซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม

2.3 การสรุปบทเรียน

บัตรคำสั่งนี้ มักนิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตร ขนาด 6 คูณ 8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วย บทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป แผ่นภาพโปร่งแสง วัสดุกราฟฟิกส์ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรม ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้ให้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเอง ก่อนและหลังเรียนแบบประเมินผลอยู่ในชุดกิจกรรม อาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกต้อง จับคู่ ดูผลจากการทดลอง หรือทำกิจกรรม เป็นต้น

ส่วนประกอบข้างต้นนี้จะบรรจุในกล่องหรือซอง จัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกแก่การใช้นิยมแยกออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

1. กล่อง

2. สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการสอน เรียงตามลำดับการใช้

3. บันทึกการสอน ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับวิชาและหน่วยการสอน

3.2 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้เรียน

- 3.3 เวลา จำนวนชั่วโมง
- 3.4 วัตถุประสงค์ทั่วไป
- 3.5 วัตถุประสงค์เฉพาะ
- 3.6 เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
- 3.7 กิจกรรมและสื่อการสอนประกอบวิธีการสอน
- 3.8 การประเมินผล วัดผล การทดสอบก่อนและหลังเรียน

4. อุปกรณ์ประกอบอื่นๆ

จากการที่มีผู้กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้หลายรูปแบบ สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมควรจะต้องประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ ได้แก่ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรม สื่อการสอน กิจกรรมวิธีดำเนินการ ตลอดจนแบบประเมินกิจกรรมการสอนทั้งก่อนและหลังเรียน

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมที่มีส่วนประกอบสอดคล้องกับของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 95 - 96) ซึ่งประกอบด้วย

ชื่อกิจกรรม	ชื่อชุดกิจกรรมที่เรียน
คำชี้แจง	เป็นส่วนที่อธิบายลักษณะของกิจกรรม
จุดประสงค์ของกิจกรรม	เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นหลังจากที่นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียน
เวลาที่ใช้	เป็นส่วนที่บอกเวลาทั้งหมดในการทำกิจกรรม
สื่อ	เป็นส่วนที่ระบุเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม
กิจกรรม	เป็นส่วนที่ให้นักเรียนปฏิบัติ
ใบความรู้	เป็นส่วนที่เสนอความรู้ให้กับนักเรียน
การประเมินผล	เป็นแบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรมหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนแต่ละชุด

2.4 ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรม

ก่อนที่ผู้สร้างจะลงมือสร้างชุดกิจกรรม ผู้สร้างจะต้องรู้หลักการสร้างชุดกิจกรรม ว่าต้องมีการดำเนินการอย่างไร มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอหลักในการสร้างชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

เลวิส (Lewis, 1968 : 329 - 330) ได้อธิบายถึงการสร้างชุดกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร จะต้องทำตามขั้นตอน คือ

1. จะต้องยึดมั่นในจุดมุ่งหมายของการศึกษา
2. จะต้องกำหนดเป้าหมายเฉพาะของการเรียน
3. จะต้องจัดสภาพห้องเรียนและกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สมิธ (Smith, 1973 : 24 – 25) ได้อธิบายเกี่ยวกับชุดกิจกรรมว่า จะต้องยอมให้ผู้เรียนมีโอกาสข้ามขั้นของชุดกิจกรรมในบางหน่วยได้ เมื่อนักเรียนมีพื้นความรู้หรือสอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจะต้องยอมให้ผู้เรียนมีโอกาสตรวจสอบผลความก้าวหน้าของตนเองก่อนที่ครูจะวัดผล ในการจัดกิจกรรมให้แก่แก่นักเรียนนั้น จะต้องจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและหาวิธีการต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนด้วย เพื่อที่จะให้การเรียนนั้นได้บรรลุเป้าหมาย เช่น

1. ใช้สื่อหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนดีขึ้น
2. หาวิธีการหลาย ๆ รูปแบบ โดยมีจุดมุ่งหมายและกระบวนการหลายอย่าง เช่น อาจจะทำให้เป็นไปตามขนาดของกลุ่มและจะต้องหาวิธีการที่เหมาะสมแต่ละกลุ่มด้วย
3. แบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย
4. จัดกิจกรรมหลาย ๆ อย่างให้ผู้เรียนได้เลือก และมีส่วนร่วมในบทเรียน

สมิธ ยังอธิบายเพิ่มเติมอีกว่าชุดกิจกรรมที่ดีนั้นจะต้องมีสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น มีสีสันสวยงาม มีภาพประกอบตามความจำเป็น รวบรวมสื่อและเรื่องราวต่าง ๆ ใส่ในกล่องเล็ก ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้มีความสะดวกสบายในการเก็บรักษาและการนำมาใช้

ฮีเทอร์ส (Heathers, 1977 – 344) ได้ให้ขั้นตอนสำหรับครูผู้สร้างชุดกิจกรรมด้วยตนเอง คือ

1. ศึกษาหลักสูตร ดัดสนใจเลือกที่จะนำมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา แล้วจัดลำดับชั้นเนื้อหา ให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก
2. ประเมินความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
3. เลือกกิจกรรมการเรียน วิธีสอนและสื่อการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของผู้เรียน
4. กำหนดรูปแบบการเรียน
5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงานหรืออำนวยความสะดวกในการเรียน
6. สร้างแบบวัดความสามารถเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนหรือไม่

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2545 : 97 – 99 อ้างอิงจาก ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2523 : 25) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรม โดยนำเอาวิธีระบบเข้ามาใช้ในระบบการผลิตชุดกิจกรรมแผนจุพาลงกรณ์ ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เหมาะสำหรับกลุ่มการสอนแบบศูนย์การเรียนมีทั้งหมด 10 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอนโดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตนเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์ออกมาเป็น 4 – 6 หัวเรื่อง
4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการจะต้องให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปรวมแนวความคิด สาระ และหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาที่สอนสอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน บัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เล่นเกม ฯลฯ
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอนแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยไม่มีการนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม
9. หาประสิทธิภาพชุดการสอน เพื่อเป็นการประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอน การใช้ ดังนี้
 - 10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน (ใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที)
 - 10.2 ชี้นำไปสู่บทเรียน

10.3 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ชั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

10.4 ชั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2545 : 96 - 99)

ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนวิธีการสร้างของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523ข : 25) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งในการสร้างมีขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และกำหนดเนื้อหา

2) กำหนดรูปแบบของกิจกรรม ซึ่งในขั้นนี้จะรวมถึงการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ สอดคล้องกับจุดประสงค์ เลือกสื่อการสอน และการออกแบบการประเมิน

3) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

4) นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทดลองใช้ เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

หลักในการสร้างชุดกิจกรรม ได้มีผู้เสนอไว้หลายแนวทาง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดแนวการสร้างชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และของ บุญเกื้อ ควรหาเวช โดยนำมาประยุกต์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2.5 หลักและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อให้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นในการผลิตชุดกิจกรรม จึงต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีที่สำคัญ ๆ ดังนี้

เคมปี และเดตัน (Kemp and Dayton, 1985 : 13 - 15) มีแนวความคิดทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) เป็นกลุ่มที่ตีความพฤติกรรมมนุษย์ว่าเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Responses) บางที่เรียกว่าการเรียนรู้แบบ S-R สิ่งเร้าก็คือข่าวสารหรือเนื้อหาวิชาที่ส่งไปให้ผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอนโปรแกรมการเรียนการสอนอิงหลักการทฤษฎีนี้มาก โดยจะแตกลำดับขั้นของการเรียนรู้ออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ และเมื่อผู้เรียนเกิดการตอบสนองก็จะสามารถทราบผลได้ทันทีว่าเกิดการเรียนรู้หรือไม่ถ้าตอบสนองถูกต้องก็จะมีเสริมแรง โปรแกรมการเรียนการสอนเป็นสำหรับบุคคลที่อิงทฤษฎีนี้มาก

2. กลุ่มเกสตัลท์หรือสนามหรือความรู้ความเข้าใจ (Gestalt Field or Cognitive Theories) เป็นกลุ่มเน้นกระบวนการความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดกระทำ อันเป็นคุณสมบัติพื้นของพฤติกรรมมนุษย์ทฤษฎีนี้ถือว่าการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของสติปัญญา และความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์

3. กลุ่มจิตวิทยาทางสังคมหรือการเรียนรู้ทางสังคม (Social Psychology or Social Learning Theories) เป็นที่เริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นปัจจัยทางบุคลิกภาพ และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ การเรียนรู้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางสังคม โดยเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงหรือผ่านการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ

เคมปี และเดตัน (Kemp and Dayton, 1985 : 14 -15) กล่าวว่า ทฤษฎีทั้งสามกลุ่มต่างมีความคล้ายคลึงกันหรือจุดเน้นที่เกี่ยวกับการออกแบบ และการใช้สื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. แรงจูงใจ (Motivation) หากนักเรียนมีความต้องการ ความสนใจ หรือความปรารถนาที่จะเรียนรู้ ก็จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างกิจกรรมในการเรียนรู้ ซึ่งมีความหมายหรือน่าสนใจสำหรับนักเรียน

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักเรียนแต่ละคนต่างมีอัตราและวิธีการเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดสื่อการสอนจะต้องคำนึงถึงประเด็นนี้ด้วย

3. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ (Learning Objective) ในการจัดการเรียนการสอนหากนักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ก็จะทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะบรรลุจุดประสงค์ได้มากกว่าที่ไม่ทราบ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างช่วยในการวางแผนสร้างสื่อการเรียนการสอน คือ ทำให้ทราบว่าควรบรรลุเนื้อหาอะไรในสื่อ

4. การจัดเนื้อหา (Organization of content) การเรียนรู้จะง่ายขึ้นหากมีการจัดลำดับเนื้อหาสาระในการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น และสมเหตุสมผล

5. การจัดเตรียมการเรียนการสอน (Pre learning Preparation) บางครั้งการเรียนรู้เนื้อหาสาระหนึ่งๆ จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์เรียนรู้ที่มีมาก่อน ดังนั้นในการสร้างชุดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงธรรมชาติ และระดับการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม เพื่อที่จะจัดเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มผู้เรียน

6. อารมณ์ (Emotion) การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลพองๆ กับความสามารถทางสติปัญญา ดังนั้นในการสร้างชุดการเรียนการสอน ควรตอบสนองอารมณ์ ซึ่งก่อให้เกิดแรงจูงใจการเรียนรู้เป็นสำคัญ

7. การมีส่วนร่วม (Participation) การเรียนรู้จะบังเกิดผลอย่างรวดเร็วและคงทน ถ้าหากให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทางสติปัญญา และทางกายภาพ และควรจัดเป็นเวลานานกว่าการเรียนรู้โดยการฟังหรือการดู

8. การสะท้อนกลับ (Feedback) การเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นหากนักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ

9. การเสริมแรง (Reinforcement) เมื่อนักเรียนบรรลุผลในการเรียนรู้เนื้อหาสาระได้แล้ว ก็จะถูกกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งการเรียนรู้ก็เป็นรางวัลที่สร้างความเชื่อมั่นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกแก่นักเรียน

10. การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำ (Practice and Repetition) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในเรื่องของความรู้และทักษะได้ จะต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำอยู่เสมอ ซึ่งจะนำไปสู่ความคงทนในการเรียนรู้

11. การนำไปประยุกต์ใช้ (Application) ผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาของการเรียนรู้ คือ การเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคลในการประยุกต์ หรือการถ่ายโยงการเรียนรู้ คือ สามารถนำไปปรับใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่

สาโรจน์ แพ่งยัง (2529 : 17) กล่าวว่าในการผลิตสื่อการสอนเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่จะถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยหลักการจากแนวคิดของทฤษฎีทางจิตวิทยา ซึ่งพอสรุปหลักสำคัญได้ดังนี้

1. สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพต้องให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะในการผลิตการใช้หรือการประเมินผล
2. สื่อการสอนที่ดีต้องสามารถให้ผู้เรียนทราบผลในการเรียนได้ทันที
3. สื่อการสอนที่ดีต้องให้ความรู้แก่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนทีละน้อยๆ จากง่ายไปหายาก
4. สื่อการสอนที่ดีต้องเร้าความสนใจของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที
5. สื่อการสอนที่ดีต้องเหมาะกับบุคลิกภาวะและความสามารถของผู้เรียน
6. สื่อการสอนที่ผลิตสามารถตอบสนองตามหลักการดังกล่าวข้างต้นได้ สื่อนั้นก็ย่อมใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523ข : 119) ได้กล่าวถึงแนวความคิดที่มาจากจิตวิทยาการเรียนการสอน ซึ่งนำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. เพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เพื่อยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางด้วยการให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง

3. มีสื่อการเรียนใหม่ ๆ ที่ช่วยในการเรียนของนักเรียนเพื่อช่วยการสอนของครู

4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่เปลี่ยนไป เปลี่ยนจากครูเป็นผู้นำเป็นผู้มีอิทธิพลต่อนักเรียนมาก

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2528 : 292) กล่าวถึงหลักการและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการผลิตชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียนให้เป็นพิมพ์เดียวกันได้ในเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิถีทางของตนและใช้เวลาเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ ที่แตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้มีความแตกต่างในด้านความสามารถ (Ability) สติปัญญา (Intelligence) ความต้องการ (Need) ความสนใจ (Interest) ร่างกาย (Physical) อารมณ์ (Emotion) และสังคม (Social) ด้วยเหตุผลที่คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างชุดกิจกรรมจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้น ๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่งก็คือ การจัดกิจกรรมรายบุคคลหรือการจัดการสอนตามเอกัตภาพหรือการจัดการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นวิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างของแต่ละคน

2. การนำสื่อประสมมาใช้ (Multi - Media Approach) เป็นการนำเอาสื่อการสอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างมีระบบ ความพยายามนี้ก็เพื่อเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนจากเดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งให้ความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อประเภทต่าง ๆ

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) จิตวิทยาการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ แบ่งออกเป็น

3.1 การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนเองว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือ ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจ ตีใจที่ตนทำได้ถูกต้อง เป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อไป ถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบเวลาที่ถูกต้องนั้นคืออะไร จะได้ไตร่ตรองพิจารณา ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียน เพราะเขามีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่น

3.4 เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

4. การใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในชุดกิจกรรม จะสร้าง

ขึ้นอย่างมีระบบมีการตรวจเช็คทุกชั้นตอน และทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์สอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองพัฒนาปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่เชื่อถือได้

การสร้างชุดกิจกรรม จะยึดหลักการดำเนินการตามหลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เด็กได้เรียนตามความเหมาะสมจากง่ายไปหายาก นักเรียนได้รู้ผลการกระทำของตนเอง ได้รับความสนใจด้วยสื่อต่างๆ ซึ่งชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ น่าจะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.6 คุณค่าของชุดกิจกรรม

ในด้านคุณค่าของชุดกิจกรรม นั้น

ประหยัด จิระวรวงศ์ (2527 : 267) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดกิจกรรมว่า

1. ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการดำเนินการสอน เพราะลดเวลาในการเตรียมไว้ล่วงหน้า

2. ช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนครู

3. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่าง

แท้จริงจากชุด กิจกรรมรายบุคคลและชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม

5. ช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบ เพราะชุดกิจกรรมเอื้อต่อการใช้ในแง่เวลา และสถานที่

6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้มากที่สุดที่บูรณาการเป็นอย่างดีจึงทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สุพันธ์ ปัทมาคม (2529 : 4) กล่าวถึงการนำชุดกิจกรรมมาใช้จะก่อให้เกิดผลดีใน การเรียน กล่าวคือ

1. กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ผลผลิตขึ้นจากกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ และความชำนาญหลายด้าน และมีการทดลองใช้แล้วจนแน่ใจว่า ได้ผลดีจึงนำออกมาใช้

2. ชุดกิจกรรมจะลดภาระของครูผู้สอน เมื่อมีชุดกิจกรรมสำเร็จรูปแล้วผู้สอนจะดำเนินการสอนตามคำแนะนำที่บอกไว้ในชุดกิจกรรมตามลำดับขั้น แต่ละขั้นจะมีอุปกรณ์กิจกรรมตลอดจนข้อแนะนำไว้ให้พร้อม ผู้สอนไม่จำเป็นต้องทำใหม่หรือทำเพิ่มจะใช้ได้ทันที

3. ได้ความรู้ในแนวเดียวกับการสอนเดิม เมื่อผู้สอนหลายคนในวิชาเดียวกันก็อาจจะเกิดความต่างกันในด้านของประสิทธิภาพของการสอน การมีชุดกิจกรรมจะแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้ทั้งหมดแม้ผู้เรียนจะมีจำนวนมากเท่าใด ก็จะช่วยแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

4. มีวัตถุประสงค์บอกไว้ชัดเจนแน่นอน

5. มีกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนข้อแนะนำในการทำกิจกรรมพร้อมทั้งอุปกรณ์ครบถ้วน

6. มีข้อสอบประเมินผลเพื่อวัดผลการเรียนไว้ครบถ้วน

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ และความต้องการของตามอัตรา ประสิทธิภาพการเรียนของแต่ละคนจะมีมากน้อยแตกต่างกันไปตามความสามารถของแต่ละบุคคลชุดกิจกรรมนี้จะช่วยให้ทุกคนได้ประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้ทั้งสิ้น

8. ชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบ ช่วยสร้างเสริมการเรียนแบบต่อเนื่อง

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 84) กล่าวถึงคุณค่าของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน

2. ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดกิจกรรม ช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย

3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดกิจกรรมไปศึกษาเองที่บ้านได้

4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดกิจกรรม ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที

5. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม

7. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเคารพนับถือความคิดเห็นของผู้อื่น

ปาริชาติ โชคพิพัฒน์ (2540 : 14 อ้างถึงใน อักษรศรี มรกต, 2544 : 41 - 42) กล่าวถึงคุณค่าของชุดกิจกรรม ไว้ดังนี้

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความสามารถ ตามความต้องการของตน ช่วยให้ทุกคนประสบความสำเร็จได้ตามความสามารถของตน

2. ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

3. ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง ซึ่งไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี

4. ทำให้การเรียนรู้อิสระจากอารมณ์

5. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้กับผู้สอน

6. ได้รับความสนใจของนักเรียนไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายการเรียน

7. ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดพัฒนาการในทุกๆ ด้าน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 117) ได้สรุปคุณค่าของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนได้ถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนสามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี ให้เข้าใจชัดเจนและง่ายยิ่งขึ้น

2. ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดกิจกรรมจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง

4. ช่วยสร้างความพร้อม และความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดกิจกรรมผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที

สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม เป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีผลทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะชุดกิจกรรมเป็นการนำสื่อหลายๆ อย่างมาใช้ร่วมกันอย่างมีระบบ และช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง นอกจากนี้ยังช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนและลดปัญหาในการขาดแคลนครูได้อีกด้วย

2.7 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

นักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้ คือ

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 110) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้ คือ

1. ส่งเสริมการเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน

2. ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเองหรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย

3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดกิจกรรมไปใช้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา

4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครู เพราะชุดกิจกรรมผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที

5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียน

6. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ช่วยฝึกผู้เรียน ให้รู้จักเคารพนับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น

2.8 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 129-130) กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ทำได้ 2 วิธี คือ

1. การประเมินโดยอาศัยเกณฑ์ เช่น การประเมินประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม จะอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 โดย 90 ตัวแรก หมายถึง คะแนนรวมของผล การสอบของ ผู้เรียนทั้งหมดที่ตอบถูก โดยนำมารวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 และ 90 ตัวหลัง หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อมีผู้เรียนทำถูกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ถ้าข้อใดมีผู้เรียนทำได้ต่ำกว่าร้อยละ 90 ต้องปรับปรุงแก้ไขบทเรียนโปรแกรม นั้น แล้วทำการ ทดลองซ้ำอีก จนกว่าจะได้คะแนนถึงเกณฑ์มาตรฐาน 90/90

สำหรับการประเมินชุดกิจกรรมนั้น เป็นการตรวจสอบหรือประเมินประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมที่นิยมประเมินจะเป็นชุดกิจกรรมสำหรับกลุ่มกิจกรรม หรือชุดกิจกรรมที่ใช้ใน ศูนย์การเรียน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 90/90 เป็นเกณฑ์การประเมินสำหรับเนื้อหาประเภท ความรู้ ความจำ และใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สำหรับเนื้อหาที่เป็นทักษะ ความหมายของ ตัวเลขเกณฑ์มาตรฐาน ดังกล่าวมีความหมายดังนี้ 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าร้อยละของ ประสิทธิภาพในด้านกระบวนการของชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยผลของการปฏิบัติการกิจ ต่างๆ เช่น งานและแบบฝึกของผู้เรียน โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดผลการกิจทั้งหลาย ทั้ง รายบุคคลและกลุ่มย่อยทุกชั้นมารวมกัน แล้วคำนวณหาค่าร้อยละเฉลี่ย ส่วน 80 ตัวหลังนั้น หมายถึง คะแนนจากการทดสอบหลังเรียน(Posttest) ของผู้เรียนทุกคน นำมาคำนวณหาค่า ร้อยละเฉลี่ย ก็จะได้ค่าตัวเลขทั้งสอง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

2. ประเมินโดยไม่ได้ตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการประเมินประสิทธิภาพของ สื่อด้วยการเปรียบเทียบผลการสอนของผู้เรียนภายหลังจากที่เรียนจากสื่อ นั้นแล้ว (Posttest) ว่าสูงกว่าผลสอบก่อนเรียน (Pretest) อย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หากผลการเปรียบเทียบพบว่า ผู้เรียนได้คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญก็แสดงว่า สื่อ นั้นมี ประสิทธิภาพ

ในการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมนิยมตั้งไว้ 90/90 สำหรับ เนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ และเนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 80/80 เพราะการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ระยะเวลาสามารถเปลี่ยน และวัดได้ทันทีที่เรียนเสร็จแล้ว (อรพรรณ พรสีมา, 2530 : 131) เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนกิจกรรมที่ผลิตได้นั้น ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528 : 215) ได้กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกินกว่า 2.5% ขึ้นไป

2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเท่ากันหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5%

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมต่ำกว่าเกณฑ์แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% เมื่อผลิตชุดกิจกรรมแล้ว จะต้องนำชุดกิจกรรมไปทดสอบหาประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้จริง ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การทดสอบแบบ 1 : 1 (แบบเดี่ยว) เป็นการทดลองกับผู้เรียน 3 คน โดยเป็นผู้ที่มีสติปัญญาสูง กลาง ต่ำ อย่างละ 1 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วนำผลมาปรับปรุงซึ่งปกติ คะแนนที่ได้จากการทดลองจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก และต้องนำไปปรับปรุง

2. การทดลองกับกลุ่มเล็ก เป็นการทดลองกับกลุ่ม 6 – 10 คน (ผู้เรียนเก่ง กลาง และอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ขึ้น คะแนนจะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยคะแนนจะห่างจาก เกณฑ์ประมาณ 10 %

3. การทดลองภาคสนาม เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น ที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 10 – 40 คน นำผลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 2.5 ก็ให้ยอมรับ ถ้าแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการประเมินเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบการประเมินอาศัยเกณฑ์ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ คือ 70/70 เพราะชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้นมิได้เป็นเนื้อหาประเภทความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงเนื้อหาที่เป็นทักษะด้วย

2.9 การใช้ชุดกิจกรรม

การนำชุดกิจกรรม ไปทดลองใช้ มีลำดับขั้นตอนการใช้ ดังนี้

1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนให้ผู้เรียนได้ทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน อาจใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที และควรเฉลยผลการทดสอบให้ผู้เรียนแต่ละคนทราบพื้นฐานความรู้ของตน

2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกหรือวันที่จะเรียนรู้

3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องชี้แจงหรืออธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างละเอียดทุกขั้นตอนก่อนลงมือทำ กิจกรรม

4. ขั้นสรุปบทเรียน ผู้สอนนำสรุปบทเรียนซึ่งอาจทำได้โดยการถามหรือให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจหรือสาระที่ได้จากการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนมีความคิดรวบยอดตามหลักการที่กำหนด

5. ขั้นประเมินผลการเรียน โดยการทำข้อทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินดูว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนในกรณีที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง

ในการใช้ชุดกิจกรรม เทอร์ค (Turk, 1967 อ้างถึงใน บุญเกื้อ คврหาเวช, 2545 : 110) ได้ให้ความเห็นว่า ควรจะใช้ชุดกิจกรรมรายบุคคลเป็นบางเวลา เพราะถ้าใช้เต็มเวลา 100% แล้ว อาจจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ เช่น การเรียนวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งจัดให้มีการอ่าน เขียนและพูด ซึ่งจะต้องใช้การปฏิบัติเป็นรายบุคคลไป หรือการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศจะต้องมีการเรียนเป็นกลุ่ม เช่น การทัศนศึกษา การอภิปรายเป็นกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเอง เพียง 2 , 3 หรือ 4 วันต่อสัปดาห์ และมีกิจกรรมร่วมกัน 1 หรือ 2 วันต่อสัปดาห์

นอกจากนั้น เวบบอร์ (Webber, 1967 อ้างถึงใน บุญเกื้อ คврหาเวช, 2545 : 110 - 111) ได้ให้ความเห็นว่า การเรียนด้วยชุดกิจกรรมนั้น ผู้เรียนต้องลงมือทำกิจกรรมในการเรียนด้วยตนเองตลอดเวลา ถ้าผู้เรียนยังเป็นเด็กเล็ก ไม่มีวุฒิภาวะและวินัยในตนเองหรือความรับผิดชอบแล้วย่อมทำให้การเรียนไม่ได้ประสิทธิภาพ ทั้งนี้เด็กอาจจะไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการเรียนไม่เข้าใจงานที่สั่งให้ทำหรือขาดความมีส่วนร่วมในการเรียน เพราะมีช่วงความสนใจสั้น เกิดความเบื่อหน่าย เป็นต้น

3. ประโยชน์ของการ์ตูน

การ์ตูนเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ทำให้บทเรียนนั้นน่าสนใจ น่าศึกษา และมีความเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดแนวความคิดที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบ โดยมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นในการที่จะใช้ภาพการ์ตูน ประกอบสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (2545 : 8) กล่าวว่า การ์ตูนนับว่ามีอิทธิพลกับเด็กมาก เพราะเป็นโลกใบใหม่ใบแรกๆ ที่เด็กจะได้เรียนรู้ นอกจากบทเรียนในห้องเรียนและคำพรั่าสอนของผู้ปกครอง ด้วยภาพการ์ตูนมีความง่ายในการเข้าใจ ทั้งยังมีรูปภาพประกอบที่สวยงาม เส้นทึบของภาพลายเส้นการ์ตูน ที่ดูสนุก มีอารมณ์ขัน มีเรื่องราวที่ตื่นเต้น เร้าใจ และกระตุ้นจินตนาการได้ดีเชิญชวนให้เด็กอ่านหนังสือมากขึ้น มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์ (2537 : 22) มีความเห็นว่าหนังสือภาพการ์ตูนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการอ่านของเด็กได้ เพราะถ้าเด็กไม่สนใจอ่านหนังสือภาพการ์ตูนเลย พ่อแม่หรือครูต้องเริ่มปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่านโดย

เริ่มจากศูนย์ แต่ถ้าเด็กสนใจอ่านหนังสือการ์ตูน ผู้ใหญ่จะสามารถชี้แนะให้อ่านหนังสือประเภทอื่น ๆ ได้อีก เท่ากับว่าผู้ปกครองและครูเริ่มจากหนึ่ง กล่าวคือ เด็กมีพื้นฐานสนใจหนังสือภาพการ์ตูนอยู่แล้วก็จะเป็นสิ่งเร้าใจให้เด็กรักการอ่านต่อไป

กนก ชูลักษณ์ (2542 : 168-169) กล่าวว่า ได้มีผู้ศึกษาในเรื่องการอ่านของเด็ก และพบว่าเด็ก 9 ใน 10 คน สนใจอ่านหนังสือภาพการ์ตูน และจะติดตามอ่านเป็นนิสัยไปจนโต และหนังสือการ์ตูนที่ใช้คำศัพท์ไม่เกิน 1,000 คำ จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการอ่านของผู้เรียนได้ การใช้หนังสือภาพการ์ตูนในการเรียนการสอน สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้ (กรรณิการ์ แก้วไฉน, 2544 : ออนไลน์)

1. ใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน หนังสือภาพการ์ตูนที่มีเนื้อหามุ่งเน้นบันเทิงคดี โดยแทรกคติเตือนใจนั้นมีส่วนเร้าความสนใจในการอ่านของเด็ก เพื่อให้เกิดทักษะในการอ่านเกิดความชำนาญในการอ่าน เมื่ออ่านมากก็เกิดนิสัยรักการอ่าน

2. ใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือประกอบการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ หนังสือภาพการ์ตูนสามารถให้ความรู้ในวิชาต่างๆ โดยมีภาพประกอบการบรรยายด้วยคำพูดก็ได้ จะทำให้เด็กได้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่านมากขึ้น

3. ใช้เป็นหนังสือเรียนในการเรียนแต่ละวิชา ซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยที่จะใช้หนังสือภาพการ์ตูนตลอดทั้งเล่มมาเป็นหนังสือเรียนประจำวิชา แต่ก็มีการนำรูปแบบของหนังสือภาพการ์ตูนมาใช้บ้างในบางส่วน

นอกจากนี้ ลอคครี่ (Lochrie, 2003 : Online) กล่าวว่า มีวิธีการสอนที่หลากหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และส่งเสริมการเปิดอภิปรายได้อย่างเสรี และวิธีที่ดีมี คุณค่าที่สุด คือ การใช้ภาพการ์ตูนเข้ามาเป็นสื่อการเรียนการสอน เพราะภาพการ์ตูนจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองถึงสิ่งที่เห็นได้อย่างไม่รีรอโดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิมรวมเข้ากับลักษณะนิสัยใจคอของแต่ละบุคคล เพื่อใช้ในการตีความหมายของภาพที่เห็นออกมาเป็นแต่ละแนวความคิดได้อย่างดี

ฉลอง ทับศรี (ม.ป.ป. : 72) กล่าวว่าในการศึกษายุคปัจจุบัน การ์ตูนมีบทบาทสำคัญทำให้การสอนมีคุณภาพดียิ่งขึ้น ซึ่งพอจะสรุปประโยชน์ของภาพการ์ตูนที่มีต่อการเรียนได้ ดังนี้

1. สำหรับกระตุ้นให้เรียน โดยธรรมชาติแล้วภาพการ์ตูนที่ดึงดูดดึงดูดความสนใจอยู่แล้ว จึงเหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องเร้าความสนใจได้เป็นอย่างดี

2. สำหรับอธิบายให้เกิดความเข้าใจ การเขียนภาพการ์ตูนง่าย ๆ ประกอบไปกับการอธิบาย จะช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น

3. สำหรับเป็นกิจกรรมของนักเรียน การให้นักเรียนหัดเขียนเอง ในการอธิบาย หรือการใช้ภาษาในการโฆษณา หรือเพื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้มาก

4. ทำให้นักเรียนสนใจเนื้อหาวิชามากขึ้น

5. สอนนักเรียนได้เป็นรายบุคคล ในแต่ละประเภท ทำให้ผลการสอนดีขึ้น

6. ฝึกการอ่านภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี และทำให้ความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น

อิทธิพล ราศีกะเรียงไกร (2534 : 89 – 91) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการนำภาพการ์ตูนใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. เพื่อการสร้างความสนใจ ภาพการ์ตูนเป็นสื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนอยู่แล้ว จึงสามารถใช้เป็นอุบายกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจเรียนอย่างได้ผล

2. เพื่อใช้เป็นภาพประกอบในการเรียนการสอนของเรื่องนั้น ๆ

3. เพื่อใช้เป็นการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน โดยให้นักเรียนวาดภาพการ์ตูน ที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์และการเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง

4. เพื่อใช้เป็นการกิจกรรมของผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน โดยผู้เรียนสามารถผลิตการ์ตูนตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้ ซึ่งอาจจะเป็นภาพการ์ตูนมีชีวิตชีวา ร่าเริง น่าสนใจ

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาพการ์ตูน มีประโยชน์ในการช่วยให้นักเรียนสนใจ ไม่เบื่อหน่าย เน้นการสร้างทัศนคติที่ดี สร้างความพึงพอใจ คลายอารมณ์ตึงเครียด และช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงเลือกเนื้อหาการดำเนินเรื่องในลักษณะภาพการ์ตูนประกอบชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ภาพการ์ตูนเรื่องที่สอดแทรกความตลกและความสวยงาม ที่ผู้เรียนจะเกิดความพอใจและประทับใจ

4. เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

4.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดบางสะพานประพันธ์ชานูสรณ์มีความคาดหวังว่า เมื่อนักเรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลาย

ของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

โครงสร้างหลักสูตรภาษาต่างประเทศของโรงเรียนวัดบางสะพานประพันธ์ชนานุสรณ์ กำหนดตามระดับความสามารถทางภาษาและพัฒนาการของนักเรียน (Proficiency-Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 – ป.3) ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)
2. ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ระดับต้น (Beginner Level)
3. ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 - ม.3) ระดับกำลังพัฒนา (Development Level)

การที่จะทำให้นักเรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่นักเรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คุณภาพของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้ คือ (กรมวิชาการ, 2544 :

4)

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศแลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสารสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง – พูด – อ่าน ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเองครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ – ขาย ลมฟ้า อากาศ ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 1,050 – 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

3. ใช้ประโยคเดี่ยว และประโยคผสม สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

4. เข้าใจข้อความที่เป็นความเรียง และไม่ใช่วรรณคดีในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในบริบทที่หลากหลาย

5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น

6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ นำเสนอ และสืบค้นข้อมูลความรู้ในวิชาอื่นที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้น

7. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและเพื่อความเพลิดเพลิน

4.2 สาระของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ใช้มาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งตามสาระดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544 : 6)

สาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย สาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรมภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึง การใช้ภาษาต่างประเทศ เพื่อความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกในเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections) หมายถึง ความสามารถทางภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.3 มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน โดยกำหนดจากสาระหลักทั้งสี่ ประกอบด้วย (กรมวิชาการ, 2544 : 7)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ด.1.1 เข้าใจขบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ด.1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นแสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ด.1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ด.2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ด.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ด.3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ด.4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ด.4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

4.4 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นผลการเรียนรู้ที่ต้องการหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นในตัว ผู้เรียนหลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในแต่ละช่วงชั้น นั่นคือเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดจากสาระทั้ง 4 และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 มาตรฐาน

สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น มีดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2544 : 8 – 18)

สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ด.1.1 : เข้าใจขบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

1. เข้าใจคำสั่ง คำร้องขอ ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในสังคมรอบตัว

2. อ่านออกเสียงคำ ประโยค และข้อความง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง

3. เข้าใจประโยคข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอนเป็นภาพหรือสัญลักษณ์ และถ่ายโอน ข้อมูลจากภาพ หรือสัญลักษณ์ที่เป็นประโยค หรือข้อความสั้นๆ

มาตรฐาน ด.1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นแสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยใช้
นวัตกรรมง่ายๆ และสื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา
2. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความต้องการของตน เสนอความ
ช่วยเหลือแก่ผู้อื่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งใน
และนอกสถานศึกษา
3. ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบายเกี่ยวกับบุคคลและ
สิ่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และสร้างองค์ความรู้ โดยใช้ประโยชน์จากการสื่อสาร
การเรียนรู้ทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ
4. ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความรู้สึกรักของตน และบอกเหตุผลโดย
ใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งเลือกวิธีการเรียน
ภาษาต่างประเทศที่ได้ผล

มาตรฐาน ด.1.3 เข้าใจกระบวนการพูดการเขียนและสื่อสารข้อมูล
ความคิดเห็นและความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม
เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองสิ่งแวดล้อมและสังคมใกล้ตัว ด้วย
ข้อความสั้นๆ
2. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว
3. นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมี
วิจารณญาณ
4. นำเสนอบทเพลง หรือบทกวีที่เป็นที่รู้จักหรือข้อมูลจากสื่อ
ประเภทต่างๆ ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ด.2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของ
เจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

1. เข้าใจรูปแบบพฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวนในการติดต่อ
ปฏิสัมพันธ์ ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
2. รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณี เทศกาล งานฉลองในวัฒนธรรม
ของเจ้าของภาษา

มาตรฐาน ด.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษา
และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

1. เข้าใจ ความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่อง
เสียง สาระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความง่ายๆ และนำไปใช้ได้ถูกต้อง

2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของ ภาษาไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง การเข้าสู่สังคม สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา และนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ด.3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกของตน

1. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศง่ายๆ ที่ เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ อื่นๆ เป็นภาษา ต่างประเทศ

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ด.4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

1. ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วย วิธีการและรูปแบบต่างๆ

2. ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารกับบุคคลภายในสถานศึกษา

มาตรฐาน ด.4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการ เรียนรู้ การศึกษาต่อการประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

1. ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง

2. ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม

4.5 การวัดผลและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นไปที่การวัดและการประเมินผลที่จะนำไปสู่การชี้ให้เห็นสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและสภาพที่แท้จริงของการเรียนการสอน จากพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออก (Student Performance) สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายในการพัฒนาคนที่ชัดเจน สอดคล้องกับสมรรถภาพที่มีในตนเองและการลงมือปฏิบัติที่แท้จริงและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การใช้กิจกรรมการประเมินตามสถานการณ์จริง (Authentic Assessment) จะช่วยให้ค้นพบได้ว่า ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องต่างๆ มากน้อยเพียงใด (กรมวิชาการ, 2544 : 174)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

งานวิจัยในประเทศ

โสมาวดี โอภาโส (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเสริมทักษะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของนักเรียนโรงเรียนสุธีวิทยา จังหวัดสระบุรี จำนวน 170 คน ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนมีประสิทธิภาพ 92/90 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอน สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนปกติตามแผนการสอนของครู อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

กานดาวัลย์ คุณานนท์วิทยา (2543 : 54) ได้พัฒนาชุดการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนศรีบุญเรืองและโรงเรียนไขศรีปราโมชญุสรณ์ จำนวน 180 คน และครู จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 ตามที่กำหนดไว้ ดังนี้ ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง Animals มีประสิทธิภาพ 96.08/91.06 ชุดการสอนที่ 2 เรื่อง Colors มีประสิทธิภาพ 96.80/90.86 ชุดการสอนที่ 3 เรื่อง Days of the week มีประสิทธิภาพ 95.66/90.30

มงคล จงสุพรรณพงศ์ (2543 : 104) ได้พัฒนาชุดทดลองหลักการทำงานของมอเตอร์และเยนเนอเรเตอร์เพื่อเป็นชุดทดลองประกอบการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่าชุดทดลองที่พัฒนาขึ้นสามารถทำงานได้ตามทฤษฎีทั้งหมด 7 การทดลอง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 (ในด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการแสวงหาความรู้) และมีเจตคติที่ดีต่อชุดทดลอง

อักษรศรี มรกต (2544 : 54-58) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมประกอบการ์ตูน เรื่องพลังงานในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 35 คน พบว่าชุดการเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชาดา เตรียมวิทยา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอน เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มทดลองจำนวน 8 ห้องเรียนและครูผู้สอนจำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติอยู่ในระดับที่ดีมาก และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80

จินตนา รุกชาติ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียน เรื่องดินและธาตุอาหารหลักของพืช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านห้วยคล้า จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 และนักเรียนมีเจตคติต่อชุดการเรียนอยู่ในระดับดีมาก

จากผลงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วนั้น ภาพการ์ตูนสามารถนำมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนอ่านได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนผลิตได้ง่าย ใช้สะดวกและมีประสิทธิภาพสูง ผู้วิจัยจึงสนใจค้นคว้าเกี่ยวกับการผลิตชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้ภาพการ์ตูนประกอบให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

งานวิจัยต่างประเทศ

บราวว์เลย์ (Brawley, 1975 : 280) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ชุดการเรียนแบบสื่อประสม สอนเรื่องการบอกเวลากับเด็กเรียนช้า กลุ่มตัวอย่างการสุ่มเด็กที่เรียนช้า โดยใช้แบบทดสอบ Time Appreciation Test, Stanford Achievement Test Primary Level Pretest and Posttest ปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียนบอกเวลาต่อเนื่องของ บราวว์เลย์ (Brawley) มีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้ชุดการเรียน

เอดเวดส์ (Edwards, 1975 : 43) ได้กล่าวถึงการวิจัยของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์มีการเปรียบเทียบผลการเรียนในเรื่อง "ประสบการณ์ในการสอนแบบจุลภาค" โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง และได้รับคำแนะนำจากครู กับการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาของมหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ละ 25 คน ผลการทดลองปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนด้วยตนเองไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้

แนะนำ ถ้าชุดการเรียนนั้นได้สร้างอย่างถูกต้องตามกระบวนการแล้ว ผู้เรียนจะสามารถเรียนด้วยตนเองได้ผลดีเช่นกัน

มิลโซว์ (Milzow, 1976 : 7165 A) ได้ศึกษาปฏิกริยาระหว่างผู้เรียนกับครูในโครงการเรียนชุดการสอนรายวิชาย่อยระหว่างปี 1973 - 1974 ในโรงเรียนเคนเนดี จูเนียร์ไฮสกูล (Kenedy Junior High School) ในรัฐมิชิแกน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนรายย่อยไม่แตกต่างกันในทุกระดับความสามารถของนักเรียน คือ ระดับสูง กลาง ต่ำและนักเรียนทุกคนชอบชุดการสอนมากกว่าการสอนปกติ

เทอร์ค (Turk, 1985 : 24 - 36) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมการฟังจังหวะและทำนองดนตรีของนักเรียน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการใช้ชุดการสอนนักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจจังหวะและทำนองดนตรีได้อย่างรวดเร็ว

วีวาส (Vivas, 1985 : 603) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาและประเมินค่าของการรับรู้ทางความคิด ของนักเรียนเกรด 1 ในประเทศเวเนซุเอลา โดยใช้ชุดการสอน จากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการพัฒนาทักษะทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาว์ปัญญาและด้านการปรับตัวทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 จากโรงเรียนเนนิส - กัวเนียร์ เขตรัฐมิลันดา ประเทศเวเนซุเอลา จำนวน 241 คน แบ่งกลุ่มการทดลอง 3 ห้องเรียน จำนวน 114 คนสอนโดยใช้ชุดการสอน กลุ่มควบคุม 3 ห้องเรียน จำนวน 100 คน สอนโดยวิธีปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนชุดการสอน มีความสามารถเพิ่มขึ้นทางด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านเชาว์ปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและของต่างประเทศดังกล่าว สรุปได้ว่าการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม มีผลทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ที่สูงกว่าการเรียนการสอนตามปกติ และผู้เรียนในกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมมาก

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านการรับสารและด้านการแสดงออกให้มีประสิทธิภาพในทุก ๆ สถานการณ์ เพราะชุดกิจกรรมมีส่วนทำให้ผู้เรียนเกิดความกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก รวมทั้งภาพการ์ตูนก็ยังช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนวัยเยาว์ให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของตนเองได้อย่างถูกต้อง

5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ งานวิจัยในประเทศ

จรรยา นิมิตริเศรษฐ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เพศหญิง ทักษะคิดด้านการเรียนภาษาอังกฤษ นิสัยด้านการเรียนภาษาอังกฤษ ปัจจัยการสนับสนุนการเรียนของผู้ปกครอง บรรยากาศการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

สุดฤทัย สัจดิประเสริฐ (2546 : 37) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาสื่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการตัวตนเองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน ผลการวิจัยพบว่า สื่อการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีประสิทธิภาพสูงตามเกณฑ์ 80/80 โดยมีค่าประสิทธิภาพที่ 81.4/86.5

ระศรี ภิรมย์โยธี (2547 :38) ได้ทำการศึกษาวิจัยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชประชาสมาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์ กลุ่มตัวอย่าง 47 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น หลังจากได้รับการพัฒนาการอ่านโดยใช้ภาพการ์ตูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.46

ละเอียด ตลับนาค (2547 : 51) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม โรงเรียนวัดเสมียนนารี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษ โดยการเรียนแบบร่วมมือตามวิธีสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม มีการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษแบบร่วมมือตามวิธีสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม

เชษฐวัช ชวกาญจนกิจ (2547 : 63) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนลาซาล ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทั้งชุดมีประสิทธิภาพ 87.33/87.89 ซึ่งมีประสิทธิภาพเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 85/85

สุนารี เขียรธรรณา (2549 : 31) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธี MIA รงเรียนชัยสิทธิवास จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยวิธี MIA มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพที่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่สามารถแยกเนื้อหาสาระได้ตามความสนใจของผู้เรียน และความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการนำเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการใช้ชุดกิจกรรมภาพการ์ตูนส่งเสริมการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ และเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้นให้กับนักเรียนต่อไป

งานวิจัยต่างประเทศ

เดลาเนย์ (DeKlaney, 1985 : 111 – A) ทำการศึกษาผลของยุทธวิธีในการฝึกอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับ 4 และระดับ 5 โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องแล้วทำการจดบันทึกเอาไว้ กลุ่มที่ 2 ฝึกโดยให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องแล้วขีดเส้นใต้ในประเด็นสำคัญ ๆ ไว้ และกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 32 คน โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า คะแนนของความเข้าใจโดยเฉลี่ยของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัดเจน

เดคเคอร์ (Decker, 1988 : 1764 – A) ได้ศึกษาผลของการเขียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับ 10 – 12 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่ง ในบริเวณชุมชนเทือกเขาร็อกกี้ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองเรียนการอ่านโดยเลือกหัวข้อที่อ่านแล้วนำมาเขียนทุกวัน วันละ 10 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมการเรียนอ่านโดยไม่เขียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

ฮอย (Hoye, 1988 : 3291 – A) ได้ศึกษาประเมินผลประสิทธิภาพของการเขียนสรุปย่อ ที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในมหาวิทยาลัยเท็กซัสที่เมืองออสติน (Austin) จำนวนทั้งสิ้น 38 คน แบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 ห้องเรียน ห้องเรียนหนึ่งเรียนการอ่านโดยใช้การ

เขียนสรุปย่อ อีกห้องเรียนหนึ่งเรียนโดยเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นสั้นๆ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยการเขียนสรุปย่อมีความเข้าใจในการอ่านดีกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนโดยการให้การเขียนสรุปย่อ

ลอคครี่ (Lochrie, 2003) ได้ทำการทดลองวิจัยการใช้ภาพการ์ตูนเป็นสื่อการสอนในชั่วโมงภาษาต่างประเทศ กับผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในบทเรียนที่ว่าด้วยการอภิปราย โดยติดภาพไว้ด้านหลังของห้องเรียนแล้วให้ผู้เรียนเริ่มอภิปรายจากสิ่งที่มองเห็นในภาพภายใต้ประสบการณ์พื้นฐานของแต่ละคน ผลการวิจัยพบว่า ภาพการ์ตูนสามารถกระตุ้นให้ ผู้เรียนกล่าวอภิปรายได้อย่างคล่องแคล่วหลากหลายความคิดและทัศนคติและมีบรรยากาศของความสนุกสนานเป็นกันเองอยู่ในชั้นเรียน และที่สำคัญทัศนคติที่แตกต่างกันนี้จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ รับฟังซึ่งกันและกันมากขึ้น

จากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะเห็นว่าหนังสือการ์ตูนมีบทบาทสำคัญมากในการนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนการสอนและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของผู้เรียนในวัยเยาว์ทำให้ความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น และภาพการ์ตูนยังเป็นที่สนใจ เพราะมีภาพที่สื่อความหมายทำให้เกิดความเข้าใจง่าย เหมาะที่จะนำมาจัดเป็นกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเหมาะสมตามความต้องการ

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดที่จะสร้างสื่อการเรียนรู้อ่านที่สอดคล้องกับปัญหาในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ว่า ผู้เรียนทุกคนไม่สามารถเรียนได้เท่าเทียมกันในระยะเวลาที่กำหนด จึงจำเป็นต้องใช้สื่อและนวัตกรรมการสอนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

